

DATOS IDENTIFICATIVOS

Enfermería comunitaria I

Materia	Enfermería comunitaria I			
Código	P51G140V01104			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Pontevedra)			
Coordinador/a	Rodríguez García, María Dolores			
Profesorado	Diéguez Montes, María Paz Rodríguez García, María Dolores			
Correo-e	mariadorodriguez@uvigo.es			
Web	http://www.enfermeria.depo.es			
Descrición xeral	Enfermería comunitaria I, materia do módulo de Ciencias da Enfermería, e primeira parte da materia Enfermería Comunitaria, introduce ao alumnado na valoración das diferentes situacións de saúde-enfermidade que afectan o individuo e á familia, ao longo do seu ciclo vital, como parte dunha comunidade, así como diferentes factores sociais determinantes de saúde que repercuten no estado de saúde, a epidemioloxía, a microbioloxía e a demografía son aspectos centrais nesta materia.			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural
B8	Promover e respectar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermidade
B9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocoidado, apoiando o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas
B10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade
C23	Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do entorno, para atender as persoas en situacións de saúde e enfermidade como integrantes dunha comunidade.
C24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos.
C25	Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade.
C26	Analizar os datos estatísticos referidos a estudos da poboación, identificando as posibles causas de problemas de saúde.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización y planificación
D3	Capacidade de xestión da información
D4	Resolución de problemas e toma de decisións
D6	Habilidades nas relacións interpersoais
D7	Razoamento crítico
D8	Aprendizaxe autónomo
D11	Sensibilidade cara a temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Ser capaz de manexar o concepto saúde_enfermidade e de aplicar nocións de Demografía sanitaria	A1 A2	B4 B8 B9 B10	C23 C24 C25 C26	D4 D7 D11
Ser capaz de aplicar o método epidemiolóxico e os modelos causais	A1 A2	B4 B9 B10	C23 C24 C25 C26	D1 D2 D3 D4 D6 D7 D8 D11

Contidos

Tema	
TEMA1. CONCEPTO DE SAÚDE E ENFERMIDADE	1. Concepto clásico de saúde 2. Concepto de saúde da OMS 3. Novas achegas ao concepto de saúde 4. Enfermidades. Clasificación
TEMA 2. FACTORES DETERMINANTES DA SAÚDE	1. Concepto de Lalonde 2. Importancia dos diversos factores 3. Actuacións sanitarias
TEMA 3. SAÚDE PÚBLICA E SAÚDE COMUNITARIA	1. A saúde pública clásica 2. Concepto actual de saúde pública 3. A saúde comunitaria 4. Enfermaría no contexto da saúde pública. Atención comunitaria
TEMA 4. DEMOGRAFÍA SANITARIA	1. Concepto 2. Fontes de información demográfica 3. Demografía estática 4. Demografía dinámica 5.- Estudo do desenvolvemento das poboacións e a súa repercusión sobre a saúde.
TEMA 5. IMPORTANCIA DO MEDIO NA SAÚDE	1. Augas de consumo 2. Augas residuais 3. Residuos sólidos. 4. Contaminación ambiental 5. Control de plagas 6. Control sanitario de alimentos 7. Vacunación 8. Urbanización
TEMA 6. OS AXENTES VIVOS E A SÚA IMPORTANCIA NA SAÚDE HUMANA	1. Conceptos xerais 2. Estrutura e clasificación 3. Relacións e interaccións 4. Microorganismos eucariotas: protozoos, hongos, algas
TEMA 7. MICROORGANISMOS PROCARIOTAS: AS BACTERIAS	1. Morfoloxía, fisioloxía e clasificación 2. Bacterias gram (+) e gram (-) 3. Mecanismos de patoxenicidade 4. Grupos principais de bacterias
TEMA 8. OS VIRUS	1. Concepto e características xerais 2. Tipos de virus e mecanismos de acción
TEMA 9. RECOLLIDA DE MOSTRAS PARA MICROBIOLOXIA	1. Normas básicas comúns á recollida nas mostras para microbioloxía 2. Calidade preanalítica na recollida de: ouriños, feces, esputo e outras mostras.
TEMA 10. MEDIDAS BÁSICAS NA PREVENCIÓN DA INFECCIÓN.	1. Conceptos básicos 2. Desinfección e esterilización 3. Lavado de mans: tipos e procedementos
TEMA 11. O MÉTODO EPIDEMIOLÓXICO	1. Conceptos básicos 2. Obxectivos
TEMA 12. A MEDICIÓN DA ENFERMIDADE	1. Medidas de frecuencia de enfermidade: incidencia e prevalencia 2. Medidas de asociación e medidas de impacto: risco relativo, risco atribuible, odds ratio 3. Causalidade

1. Clasificación dos estudos
2. Estudos descritivos
3. Estudos de caso-control
4. Estudos prospectivos de cohortes
5. Estudos experimentais ou de intervención

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	35	52.5	87.5
Resolución de problemas	6	12	18
Seminario	8	32	40
Exame de preguntas obxectivas	0.5	0	0.5
Exame de preguntas de desenvolvemento	0.5	0	0.5
Estudo de casos	1	1	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0.5	1.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados cos contidos de Demografía. Empregase como complemento da lección maxistral.
Seminario	Actividades enfocadas a profundar ou complementar o traballo sobre os contidos da materia. Empregase como complemento das clases teóricas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Resolución de dúbidas dos temas tratados nos seminarios, e apoio á procura de información e resolución de problemas. A resolución de dúbidas poderá resolverse de forma non presencial a través de Fatic ou Campus Remoto da Uvigo.
Resolución de problemas	Resolución de dúbidas dos temas tratados no aula e apoio á procura de información e resolución de problemas. A resolución de dúbidas poderá resolverse de forma non presencial a través de Fatic ou Campus Remoto da Uvigo.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe										
Exame de preguntas obxectivas	Proba final: inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta onde so unha é verdadeira. Por cada dous fallos descontase un acerto. Para superar a materia o alumnado ten que alcanzar o 50% do valor desta proba. Realizarase nas seguintes datas: na primeira oportunidade o 11-01-2021 18h, e na segunda no 29-06-2021, 18h.	35	A1	C23	D1	D2	D3	D7					
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba final: inclúe preguntas abertas de resposta breve. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta argumentada. Para superar a materia o alumnado ten que alcanzar o 50% do valor desta proba. nas seguintes datas: na primeira oportunidade o 11-01-2021 ás 18 h, e na segunda no día 29-06-2021, ás 18 h.	25	A2	B9	C23	D1	D3	D7	D8	D11			
Estudo de casos	Proba utilizada para a avaliación dos traballos de aula que inclúe o análise e resolución de casos ou situacións dos contidos relacionados coa Demografía. Avaliase a asistencia e participación nos traballos realizados no aula e a entrega dos exercicios plantexados polo profesorado. Data final da entrega dos exercicios de estudo de caso a través da plataforma virtual Fatic: 02-12-2020	15	A1	B4	C23	D1	D2	D3	D4	D6	D7	D8	D11

Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba que inclúe teoría, análise e resolución de casos ou situacións relativos ao método epidemiolóxico. Realizarase nas seguintes datas: na primeira oportunidade o 30-10-2020 ás 18,30h, e na segunda no 29-06-2021 ás 18h. Para superar a materia o alumnado ten que acadar o 50 % do valor desta proba	25	A1 A2	C23 C24 C25 C26	D1 D2 D3 D7
---	--	----	----------	--------------------------	----------------------

Outros comentarios sobre a Avaliación

Data da proba fin de carreira: 07-10-2020 18.30h

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Piedrola Gil y otros, **Medicina Preventiva y Salud Publica**, 9ª,

Bibliografía Complementaria

Icart, Guardia, Isla, **Enfermería Comunitaria. Manuales de Enfermería**,

FRIAS OSUNA A., **Salud Pública y educación para la salud**,

Página web da consellería de sanidade do servizo galego de saúde,

Página web INE,

Portal de la OMS,

Portal del MSC Ministerio Sanidad y Consumo,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Enfermería comunitaria II/P51G140V01206

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Anatomía humana: Anatomía humana/P51G140V01101

Bioquímica: Bioquímica/P51G140V01103

Psicoloxía: Psicoloxía/P51G140V01102

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo *COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

As metodoloxías docentes e as ferramentas telemáticas utilizadas son as que están postas pola Uvigo a disposición do alumnado e o profesorado. A ferramenta máis potente posta a disposición para esta modalidade de docencia virtual síncrona e bidireccional co alumnado é a webconferencia, a conexión en tempo real, e o uso do chat en liña.

Titoría: Mantense a atención titorial no horario establecido na Guía Docente utilizando para iso ferramentas síncronas (videoconferencias, conversación telefónica, etc.) e asíncronas (foros, correo electrónico, etc.) que permitan reforzar a acción orientadora e de seguimento do alumnado.

Atención personalizada: Por e-mail, Factic, videochamada e a través do campus remoto: aula e despacho virtual. (Aula da profesora Loli Rodríguez 2217)

Planificación horaria: as horas presenciais planificadas segundo o cronograma diario da materia preestablecido e coñecido polo alumnado e o profesorado, non se modifican e pasan a realizarse de xeito non presencial, seguindo o horario establecido.

Lección maxistral: fanse polo aula virtual, videoconferencia; clases gravadas dos contidos da materia polo profesorado;

vídeos con Screencast, MP4, e outros medios audiovisuais, a través de Faitic, e axuda das ferramentas de Moodle, e aulas en directo, seguindo os horarios de clase establecidos.

☐ Traballo tutelado; presentacións virtuais; traballo de aula; realízanse a través de videoconferencia, no aula e despacho virtual, seguindo o cronograma diario.

☐ Seminarios: utilízase o material audiovisual a través de Faitic, e as ferramentas de Moodle para a resolución de casos clínicos, prácticos, etc. , seguindo o cronograma diario.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

☐ A avaliación da materia está orientada á avaliación continua. Pasa a realizarse se xeito non presencial mantendo o deseño e ponderación das probas que figuran nas guías docentes.

☐ Para a realización das probas de avaliación utilízanse as ferramentas non presenciais recollidas no Manual de urxencia para a docencia e a avaliación debido á Covid-19 e outras postas a disposición da Uvigo (campus remoto, aulas e despachos virtuais, etc.) utilizando as ferramentas soportadas polas plataformas Claroline e/ou Moodle.

===RECOMENDACIÓNS FINAIS=====

En función do momento no que se produza o paso á actividade en liña e a súa duración:

☐ Dadas as circunstancias, facilítase ao alumnado a bibliografía, recursos y enlaces recomendados para el aprendizaje no presencial da materia como alternativas á bibliografía básica e/ou complementaria indicada nas Guías Docentes.

☐ As actividades presenciais previstas nas guías docentes pódense fraccionar para incrementar a súa frecuencia e favorecer que o estudantado manteña o seu ritmo de traballo e a súa motivación.

☐ Pódense activar os foros dispoñibles en FAitic

☐ Manterase unha comunicación continua a través do tablón de anuncios de Faitic.

☐ Difúndirase e comunicárase ao alumnado os cambios introducidos en calquera aspecto da docencia

☐ Difúndirase e comunicárase ao alumnado as instrucións precisas previas para o adecuado desenvolvemento das probas de avaliación.
